

18.11.2018

Eduskunnan sivistysvaliokunta
SiV@eduskunta.fi

Viite: HE 152/2018 vp

AMKE ry:n asiantuntijalausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain muuttamisesta

Esityksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yliopistolakia ja ammattikorkeakoululakia. Tavoitteena on kasvattaa korkeakoulututkinnon suorittavien osuutta parantamalla jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia ja helpottamalla korkeakoulutukseen pääsyä.

Lainsäädäntöä ehdotetaan selvennettäväksi täydennyskoulutuksen tarjoamisen osalta siten, että olisi yksiselitteistä, että myös tutkinnon osia sisältävää koulutusta (ns. moduuleja) voi tarjota täydennyskoulutuksena.

Korkeakoulujen tilauskoulutusta koskevia säännöksiä muutettaisiin siten, että tutkintoon johtavaan tilauskoulutukseen voisivat jatkossa osallistua myös Euroopan talousalueeseen (ETA) kuuluvan valtion kansalaiset ja näihin rinnastettavat, mukaan luettuna suomalaiset.

Ehdotetuilla laeilla joustavoitettaisiin myös korkeakoulutukseen hakeutumista. Korkeakoulujen yhteishaun ja erillisvalinnan käyttöaloja selvennettäisiin ja lakeihin ehdotetaan lisättäviksi säännökset joustavammista hakumenettelyistä erillisvalinnoissa.

Opiskelijoiden siirtymistä korkeakoulun sisällä helpotettaisiin joustavoittamalla siirto-opiskelijoiden hakumenettelyä koskevia säännöksiä.

Kansainvälisenä yhteistyönä järjestettävässä tutkintoon johtavassa koulutuksessa tutkintojen tavoitteellinen suorittamisaika voisi molemmilla korkeakoulusektoreilla olla yksi, puolitoista tai kaksi lukuvuotta.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon kelpoisuusvaatimuksia joustavoitettaisiin, että opiskelijaksi ottamisen edellytyksenä olisi kolmen vuoden sijaan kahden vuoden työkokemus hakukelpoisuuden tuottavan tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Korkeakouluille myönnettävät hankerahoitukset siirrettäisiin valtionavustuslain piiristä yliopistolain ja ammattikorkeakoululain mukaiseen rahoitusjärjestelmään.

Tilauuskoulutus

Tilauuskoulutuksen laajentaminen koskemaan ETA-alueen kansalaisia, ml. suomalaiset, on kannatettavaa. Tämä laajentaa korkeakoulujen rahoituspohjaa ja mahdollistaa laajemman koulutusviennin. Toisen asteen koulutus tulisi tässä asiassa saattaa samaan asemaan korkeakoulujen kanssa.

Korkeakoulujen erillishaku

AMKE kannattaa esitystä, mutta korostaa, että ammatillisesta koulutuksesta valmistuneita opiskelijoita tulee kohdella tasavertaisesti erillishakua toteutettaessa.

Opiskelijan siirtyminen korkeakoulun sisällä toiseen tutkintoon

AMKE kannattaa esitystä. Tulisi myös joustavoittaa siirto-opiskelua korkeakoulujen välillä tekemällä nykyistä joustavimmat käytänteet opiskeluoikeuden siirtämiseen. Tutkinto-opiskelijan siirtyminen toiseen korkeakouluun suorittamaan samaa tutkintoa tapahtuu yhteishaun kautta.

AMKE haluaa kiinnittää huomiota myös siihen, että erityisesti korkeakoulusta toiseen siirryttäessä ei suoritettuja opintoja tunnusteta riittävästi. Esteenä ovat esim. tutkintojen osien erilaiset mitoitukset sekä ulkomailla suoritettujen opintojen tunnustaminen. Tämä nk. "ahotoinnin" jäykkyys syö taloudellisia resursseja koko tutkintojärjestelmässä.

Kansainvälisenä yhteistyönä järjestettävät tutkinnot

AMKE kannattaa esitystä selkeästä tutkintojen mitoituksesta.

Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon hakukelpoisuus

AMKE ei kannata esitystä sen kaltaisena kuin se on nyt esitetty.

Ylempi ammattikorkeakoulututkinto rakennettiin työelämälähtöiseksi ja osaamisperustaiseksi tutkinnoksi. Se uskottavuus ja laatu perustuvat vahvaan opiskelijan oman osaamisen kehittämiseen työssä ja omaa työtä hyödyntävään tutkimukseen.

On edelleen tärkeää, että opiskelijalla on vahva työelämäkokemus hänen aloittaessaan YAMK-tutkintoa. Se tulee myös edelleen suorittaa pääasiassa työn ohessa.

AMKE esittää, että lainsäädännössä pidetään edelleen kiinni kolmen vuoden työkokemuksesta. Työkokemuksena voitaisiin huomioida korkeintaan yksi vuosi ennen korkeakoulututkinnon suorittamista hankittua työkokemusta. Tämän työkokemuksen tulisi kuitenkin olla luonteeltaan sellaista, joka tukee YAMK-opintoja.

Hankerahoituksen siirtäminen valtionavustuslain piiristä osaksi korkeakoululakien
mukaista rahoitusjärjestelmää

Esityksen perustelut jäävät epäselviksi. Korkeakoulujen hankerahoituksella toteuttamat hankkeet eivät saa aiheuttaa markkinahäiriöitä eivätkä estää kilpailua.

Ystävällisesti

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja
AMKE ry